

Број/Број:01,02,03,04/1-05-1-45/13
Сарајево/Sarajevo, 29. 4. 2013.

**IZVJEŠĆE S DRUGOGA DIJELA REDOVITOG ZASJEDANJA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE VIJEĆA EUROPE, STRASBOURG,
održanog od 22. do 26. 4. 2013.**

Drugi dio redovitog zasjedanja Parlamentarne skupštine Vijeća Europe održan je u Strasbourgu od 22. do 26. 4. 2013. godine. Na zasjedanju je sudjelovalo Izaslanstvo Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe, u kojemu su bili:

1. Milica Marković, članica Izaslanstva,
2. Mladen Bosić, član Izaslanstva,
3. Nermina Kapetanović, zamjenica člana,
4. Ismeta Dervoz, zamjenica člana,
5. Sevda Valjevčić, privremena tajnica Izaslanstva, i
6. Adnan Bešić, prevoditelj.

22. 4. 2013.

Nakon što je predsjednik Parlamentarne skupštine Vijeća Europe **Jean-Claude Mignon** otvorio proljetno zasjedanje, Skupština je izabrala potpredsjednike PSVE-a: **g. Josepha Debono Grecha** s Malte, **g. Jean-Charlesa Allavena** iz Monaka i **g. Ionut-Mariana Stroea** iz Rumunjske.

Neposredno nakon otvaranja zasjedanja nazočnima se obratio **predsjednik Njemačke Joachim Gauck** i naglasio značaj Vijeća Europe, koje je, prema njegovu mišljenju, potrebnije Europi danas više nego ikada prije. Naglasio je da prava i slobode zajamčene na papiru moraju biti zajamčene i u praksi, pozivajući države članice na poštivanje vrijednosti i pravnih standarda Vijeća Europe, kao i na poštivanje presuda Europskog suda za ljudska prava, čiji je rad posebice pohvalio. Istaknuo je iznimno važnu ulogu Vijeća Europe u borbi protiv rasizma i diskriminacije, pri čemu je posebice pohvalio rad kampanje Vijeća Europe "Dosta", kao i rad nevladinih organizacija i civilnoga društva.

Istoga dana Skupštini se obratio **ministar vanjskih poslova Andore i predsjednik Odbora ministara Gilbert Saboya Sunye**, koji se u svome obraćanju osvrnuo i na stanje u Bosni i Hercegovini, s naglaskom na provedbu presude Suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv BiH*. Tom prilikom je istaknuo sljedeće: „Što se tiče BiH, provođenje sudske presude u predmetu *Sejdić i Finci protiv BiH* i dalje izaziva zabrinutost i Odbor ministara pridaje tome posebnu pozornost. Ova presuda bit će ponovno na dnevnom redu sjednice Odbora ministara krajem travnja. Inače, Odbor ministara neprestano ponavlja da je provođenje ustavne reforme u interesu učvršćivanja demokratskih institucija u BiH i da je provedba presude Suda ključna u procesu europskih integracija zemlje. Svjesni smo da su političke i etničke prilike u BiH krajnje složene, ali to je od presudnoga značaja za pokazivanje pozitivnog napretka u stavovima što je prije moguće, kako bi izbori zakazni za listopad 2014. mogli biti održani u skladu s demokratskim standardima Vijeća Europe.“

Izvješće o predsjedničkim izborima održanim 18. 2. 2013. u Armeniji nazočnima je predstavila voditeljica promatračke misije gđa. **Karin S. Woldseht**, prema čijim je riječima primjetan značajan napredak u odnosu na predsjedničke izbore održane 2008. godine, jer su ovoga puta izbori održani uz puno poštivanje temeljnih sloboda.

23. 4. 2013.

Drugoga dana zasjedanja Skupštini se obratio **premijer Gruzije Bidzina Ivanishvili**, koji je zamolio za podršku Europe njegovoj zemlji u cilju izgradnje boljih odnosa između Gruzije i Rusije. U svome je obraćanju istaknuo kako ne može biti mira ni napretka u regiji ako se od Gruzije očekuje da odustane od svojih legitimnih interesa, a osobito teritorijalnog integriteta.

Istoga dana Skupštini se obratio i **voditelj Federalnog odjela za vanjske poslove Švicarske Didier Burkhalter**, koji je kazao da politika znači izgradnju zemlje odnosno Europe i bolji svijet za buduće naraštaje. Švicarska, koja obilježava 50 godina od prijma u Vijeće Europe, svoj uspjeh zahvaljuje spoju liberalizma, federalizma i neposredne demokracije. G. Burkhalter podsjetio je na predanost njegove zemlje međunarodnoj sceni te promicanju zaštite ljudskih prava, demokracije, mira i vladavine zakona.

Članica Izaslanstva PSBiH u PSVE-u **gđa Milica Marković** drugoga dana zasjedanja obratila se na skupu Globalnog djelovanja parlamenataraca (PGA), koji je održan pod nazivom „Međunarodni kazneni sud, kriza u Siriji i Vijeće sigurnosti: turski pristup odgovornosti i vladavina zakona“. Gđa Milica Marković govorila je o stavu Europe o krizi u Siriji, kao kontinentu u kojemu su države i institucije koje zagovaraju ljudska prava i zaštitu ljudskog integriteta. Europa ne može ostati ravnodušna glede ovoga sukoba, koji je doveo do pravog građanskog rata i koji i dalje predstavlja veoma ozbiljnu prijetnju sigurnosti i stabilnosti cijele regije, a njegova posljedica su 4 milijuna izbjeglica. Kriza u Siriji prouzročila je patnju milijunima Sirijaca, više je tisuća ljudi ubijeno, uništeni su infrastruktura i kulturno naslijeđe, tako da je od suštinske važnosti jamčiti nesmetani pristup kako bi se zadovoljile potrebe građana i dostavila potrebna humanitarna i medicinska pomoć stanovništvu. Parlamentarna skupština Vijeća Europe svojim rezolucijama o stanju u Siriji i humanitarnoj krizi u Siriji pozvala je države članice na osudu stalnih i flagrantnih povreda ljudskih prava u Siriji koje predstavljaju zločine protiv čovječnosti, kao što su mučenja i seksualno nasilje, uključujući i ona počinjena nad djecom. Može se zaključiti da je kriza u Siriji vrlo ozbiljna i složena, te da Europa nije jedina koja treba dati svoj doprinos dobrom i trajnom rješenju, istaknula je na kraju obraćanja gđa Marković.

Na sastanku Odbora za ravnopravnost i nediskriminaciju PSVE-a, održanom drugoga dana zasjedanja, **gđa Ismeta Dervoz** uložila je pet amandmana na Izvješće izvjestitelja Jean-Charlea Gardetta iz Monaka o ravnopravnosti spolova u zemljama bivše Jugoslavije. Amandmani se odnose na dopunu zakonodavstva iz područja ravnopravnosti spolova koje je na snazi u Bosni i Hercegovini i ispravak netočnih podataka navedenih u Izvješću. Slijedom zajedničkog zahtjeva predstavnika svih izaslanstava na koje se Izvješće odnosi (a na inicijativu gđe Ismete Dervoz), od Odbora za ravnopravnost i nediskriminaciju PSVE zatraženo je povlačenje spomenutog izvješća. Članovi Odbora jednoglasno su usvojili prijedlog, a potvrđen je i na sastanku Stalnog odbora, održanom 31. 5. 2013. u Erevanu.

24. 4. 2013.

Trećega dana zasjedanja Skupštini se obratio **premijer Rumunjske Victor Ponta**, koji je u svome obraćanju posebice istaknuo značaj suradnje između Vlade i predsjednika Rumunjske. Kao jedan od prioriteta za vrijeme svoga mandata naveo je poboljšanje Ustava, pri čemu je pozdravio pomoć Venecijanske komisije u tome procesu. Integracija romske djece također će biti jedan od prioriteta za njegova mandata, pri čemu je naročito pohvalio predanost Vlade Rumunjske želji da učine više na polju integracije i educiranja Roma.

25. 4. 2013.

Odbor za monitoring PSVE-a dao je preporuku za uvođenje procedure monitoringa za Mađarsku, navodeći duboku zabrinutost „urušavanjem demokratskog sustava ravnoteže tri razine vlasti“, kao posljedice novog ustavnog okvira u zemlji. Odbor je naveo da postoji „ozbiljna i stalna zabrinutost“ načinom i brzinom kojima Mađarska ispunjava obveze što ih je preuzela kada je pristupila Vijeću Europe, s ciljem postizanja najviših standarda demokracije, ljudskih prava i vladavine zakona. Također, Odbor žali zbog „nedavnog usvajanja tzv. Amandmana IV. na Ustav, unatoč jasnom savjetu mađarskih međunarodnih partnera“, cijeneći „neprihvatljivim“ to što ustav sadrži odredbe koje su ranije proglašene neustavnima ili se kose s europskim načelima i normama te pozivajući na detaljne izmjene velikoga broja nedavno usvojenih zakona. Deset od 47 država članica trenutačno je pod procedurom monitoringa koju provodi Skupština (Albanija, Armenija, Azerbajdžan, Bosna i Hercegovina, Gruzija, Republika Moldavija, Crna Gora, Ruska Federacija, Srbija i Ukrajina), a četiri zemlje su pod procedurom postmonitorinškog dijaloga (Bugarska, Monako, Bivša Jugoslavenska Republika Makedonija i Turska). Procedura monitoringa obuhvaća redovite posjete nadziranim državama radi procjene napretka i uspostave dijaloga s vlastima, političkim snagama, sudskim tijelima i civilnim društvom, kako bi se dale periodične ocjene o kojima Skupština raspravlja.

Četvrtoga dana zasjedanja održana je rasprava po žurnom postupku o izbjeglicama iz Sirije koje su svoje utočište našle u Jordanu, Turskoj, Libanonu i Iraku, pri čemu je istaknuto kako

je, u cilju rješavanja problema s izbjeglicama, potrebna pomoć međunarodne zajednice. U raspravi o izbjeglicama iz Sirije, vođenoj na plenarnoj sjednici, sudjelovala je **dr. Nermina Kapetanović**, koja je istoga dana bila nazočna i sastancima Odbora za pravna pitanja i ljudska prava i Pododbora za ljudska prava.

Istoga dana zastupnica **Ismeta Dervoz** pozvana je da se pridruži stručnoj skupini, osnovanoj na inicijativu Europskog ekonomskog senata, koja će se baviti pitanjima razvoja i posljedicama korištenja informativnih tehnologija na promjene u postmodernom društvu, gospodarstvo i demokraciju.

Četvrtoga dana zasjedanja Skupštini se obratio **šef Vlade Andore Antoni Marti**, koji je za jedan od najvažnijih izazova s kojima se susreće njegova zemlja naveo usklađivanje poreznog sustava Andore s poreznim sustavima drugih europskih zemalja. Istoga dana obratio se i **povjerenik za ljudska prava Vijeća Europe Nils Muiznieks**, koji je rekao da je slika stanja ljudskih prava u 2012. zabrinjavajuća, pri čemu je stavio poseban naglasak na trajne oblike diskriminacije, rasizam, netoleranciju, ograničenja slobode izražavanja, neučinkovitosti nacionalnih pravosudnih sustava, diskriminaciju po osnovi seksualne orijentacije i rodnog identiteta, kao i zakonske mjere kojima se ograničava sloboda izražavanja i udruživanja lezbijki, homoseksualaca i biseksualaca.

Važnije teme zasjedanja

Postmonitorinški dijalog s Turskom: U Rezoluciji broj 1925 (2013.), usvojenoj na temelju izvješća izvjestiteljice Josette Durrieu (SOC) iz Francuske, Skupština je navela da su procesi zakonodavnih i institucionalnih promjena u Turskoj u tijeku odnosno kontinuirani, međutim još uvijek su nedovoljni. Skupština je pozdravila vrlo značajne gospodarske uspjehe u vrijeme globalne krize, kao i napredak Turske u mnogim drugim područjima, uključujući usklađivanje zakona s Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, promicanje kulturnih i jezičnih prava Kurda, te pojačan dijalog s vjerskim zajednicama. Međutim, Skupština navodi mnoge druge korake, poput daljnje ustavne reforme, ostvarivanja napretka u slobodi izražavanja i rješavanju kurdsog pitanja, koje je Turska obvezna poduzeti kako bi uspješno okončala program reformi. Slijedom navedenoga, Skupština je odlučila nastaviti postmonitorinški dijalog s Turskom, pri čemu je ponudila punu podršku jačanju odnosno intenziviranju demokratskih reformi.

Pravno i političko djelovanje u borbi protiv iskorištavanja djece u seksualnom turizmu: "Parlamenti ujedinjeni u borbi protiv seksualnog nasilja nad djecom" (kampanja SVAKO PETO): Na plenarnom zasjedanju održana je zajednička rasprava o pravnom i političkom djelovanju u borbi protiv iskorištavanja djece u seksualnom turizmu, kao i o parlamentima ujedinjenim u borbi protiv seksualnog nasilja nad djecom. Nakon prijedloga izvjestitelja g. Valeriu Ghilechija iz Moldavije, Skupština je Rezolucijom 1926 (2013) pozvala europske vlade na suradnju i veći progon seksualnih prijestupnika. U raspravi je posebno istaknut značaj provedbe kampanje SVAKO PETO, kao i Konvencije iz Lanzarota, kao najveći uspjeh kampanje, koja je do sada ratificirana u 26 država članica Vijeća Europe, što je više od polovice njegovih država članica.

Prekinuti diskriminaciju nad romskom djecom: Nakon rasprave održane na temelju izvješća gđe Nursune Memacan iz Turske, Skupština je Rezolucijom 1927 (2013) pozvala sve države članice da poduzmu konkretne mjere kako bi se okončala diskriminacija nad romskom djecom. Države članice pozvane su na poboljšanje uvjeta života Roma, prije svega rješavanjem stambenih pitanja i stvaranjem radnih mjesta za romsku populaciju. Krajni cilj prema Rezoluciji Skupštine jest izjednačiti romsku djecu s drugom djecom.

Nasilje nad vjerskim zajednicama: Zabrinuta zbog porasta psihičkog i fizičkog nasilja nad vjerskim zajednicama, Skupština je pozvala države članice da vode računa o stanju vjerskih zajednica, kao i o poštivanju temeljnih prava vjerskih manjina. U Rezoluciji 1928 (2013), usvojenoj na temelju izvješća g. Luca Volonte iz Italije, pozivaju se države članice da čvrsto osude nasilje nad vjerskim zajednicama, uporabu sile i sve oblike diskriminacije i netolerancije po osnovi vjere i uvjerenja.

Kultura i obrazovanje u nacionalnim parlamentima: europske politike: Rezolucijom 1929 (2013), usvojenom na temelju izvješća gđe Anne Brasseur iz Luksemburga, pozivaju se države članice da rade na poboljšanju međukulturnog dijaloga te na taj način doprinesu jačanju međuparlamentarne suradnje na području kulture i obrazovanja na regionalnoj i europskoj razini, a s ciljem osiguranja odgovarajućeg pristupa obrazovanju i sudjelovanja u kulturnom životu.

Mladi Europljani: hitni obrazovni izazovi: Države članice trebale bi pružiti odgovarajuća financijska sredstava za obrazovanje (najmanje 6% bruto domaćeg proizvoda), navedeno je u Rezoluciji 1930 (2013) usvojenoj na temelju izvješća izvjestiteljice Polonce Komar iz Slovenije. Potrebno je poduzeti mjere kojima bi se olakšao pristup obrazovanju, a osobito djeci i mladima iz ugroženih skupina.

Pristup mladim temeljnim pravima: Skupština traži da mladim ljudima bude osiguran pristup društvenim, političkim i ekonomskim pravima. Odobravanjem izvješća g. Michaela Connartya iz Velike Britanije države članice su pozvane na poboljšanje pristupa mladima temeljnim pravima na europskoj razini, kao i na poboljšanje međugeneracijskog dijaloga.

Frontex: potreba za poboljšanjem njegove uloge u području ljudskih prava i njegovi kapaciteti: U Rezoluciji broj 1932 (2013.), usvojenoj na temelju izvješća g. Olivera Healda iz Velike Britanije, Skupština je odlučila uvesti kodeks ponašanja za svoje članove, te uspostaviti sustav pravila koja se posebno odnose na političko favoriziranje, situacije sukoba interesa, korištenje mandata u svrhu promicanja i zaštite osobnih interesa i slično. Ova nova etička pravila, kojima se nadopunjuju postojeći propisi, imaju za cilj promicati transparentnost, odgovornost, integritet i javni interes, a koji su nužni za očuvanje povjerenja javnosti u parlamentarne institucije i izabrane predstavnike.

Upravljanje izazovima u području migracije i azila izvan istočne granice Europske unije: Parlamentari su istaknuli da bi, u duhu međunarodne suradnje i podjele tereta, trebalo mnogo više učiniti kako bi se pomoglo državama izvan istočne granice Europske unije. U Rezoluciji 1933 (2013), usvojenoj na temelju izvješća g. Andrea Rigionija iz Italije, ističe se Turska kao zemlja koja je pod posebnim pritiskom. Migracijski tokovi međutim utječu i na zemlje

Zapadnog Balkana, Ukrajinu, Republiku Moldaviju i Rusiju. Skupština poziva zemlje izvan istočne granice EU na međuregionalnu suradnju.

Etika u znanosti i tehnologiji: Rastuća složenost znanosti i tehnologije poziva na stvaranje trajnog globalnog tijela za etičko promišljanje u znanosti i tehnologiji, istaknuli su članovi Skupštine. Takva struktura omogućila bi rješavanje etičkih pitanja. Prema usvojenom tekstu, na temelju izvješća Jana Kazmierczaka (Poljska, EPP/CD), Vijeće Europe moglo bi i trebalo pridonijeti trajnom radu Ujedinjenih naroda za uspostavu globalnog odbora za ovo područje.

Pripremila¹
Privremena tajnica Izaslanstva

Sevda Valjevčić

Dostavljeno:

- kolegijima obaju domova PSBiH
- Povjerenstvu za vanjske poslove Zastupničkog doma PSBiH
- Povjerenstvu za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i veze Doma naroda PSBiH
- Izaslanstvu PSBiH u PSVE-u
- Kolegiju Tajništva
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH
- a/a

¹ Uz suglasnost članova Izaslanstva